

100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΣΤΟΝ ΓΙΔΑ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

1430 – 1912. Τουλάχιστον 482 χρόνια σκλαβιάς πέρασαν από τότε που οι Οθωμανοί κατέκτησαν οριστικά τη Θεσσαλονίκη, τη Βέροια και φυσικά το Ρουμλούκι. Όμως 482 χρόνια μετά, το βράδυ της 17 Οκτωβρίου 1912 ο Ελληνικός Στρατός βρισκόταν στο Νησέλι, στη σιδερένια γέφυρα του Αλιάκμονα, που την είχε καταλάβει μετά από μάχη.

Την Πέμπτη, 18 Οκτωβρίου 1912 (με το παλιό ημερολόγιο), 9 το πρωί, οι στρατιώτες – εύζωνοι ενός τάγματος Μηχανικού της 7^{ης} Μεραρχίας υπό τον Ελευθέριο Μαυρογένη, βάδισαν το δρόμο από το Νησέλι έως τη σιδηροδρομική γέφυρα κι από εκεί, ακολουθώντας το δρόμο που σήμερα ονομάζεται «Μακεδονομάχων», εισήλθε στην τότε κεντρική πλατεία του χωριού (μεσοχώρι).

Φέτος, 100 χρόνια μετά, μία ομάδα κατοίκων της Αλεξάνδρειας, στις 5 το απόγευμα περπάτησε το δρόμο από τη σιδηροδρομική γραμμή μέχρι την ίδια πλατεία, τιμώντας την πορεία των Ελευθερωτών.

Στη συνέχεια οι Έλληνες στρατιώτες πήγαν στην εκκλησία της Παναγίας. Οι κάτοικοι του χωριού έκαναν σαν τρελοί από τη χαρά τους. Αμέσως άρχισαν να χτυπάνε την καμπάνα της εκκλησίας, όπου έγινε αυθόρμητη δοξολογία από τον Παπαντώνη.

Φέτος, 100 χρόνια μετά, τέσσερις δάσκαλοι με τους μαθητές τους εκκλησιάστηκαν, ενώ την καμπάνα κτύπησε χαρμόсуна ο παπα-Γιάννης.

Μετά τη δοξολογία οι Γιδιώτες συγκεντρώθηκαν όλοι στον χώρο της παλιάς αγοράς (μπροστά στον ανοικτό χώρο του σημερινού ξενοδοχείου "Δωδώνη"), κατέβασαν την τουρκική ημισέληνο, που ήταν στημένη πάνω σε ξύλινο υπόστεγο της αγοράς και, ζητωκραυγάζοντας για την λευτεριά τους, ξέσκιζαν και ποδοπατούσαν τα φέσια, που ήταν

υποχρεωμένοι να φοράνε μέχρι τότε. Στο τέλος, γλέντησαν όλοι μαζί, χορεύοντας πάνω στα ξεσκισμένα φέσια.

Ο ιερέας Παπαντώνης οδήγησε τον Ελευθέριο Μαυρογένη στις αποθήκες του μπέη, για να πάρουν τα αποθηκευμένα δημητριακά. Το σιτάρι, που πήραν από τις αποθήκες, το μοίρασαν στις οικογένειες του χωριού, ενώ άλλες ποσότητες τις άλεσαν αμέσως κι έδωσαν το αλεύρι στις γυναίκες, με την εντολή να ζυμώσουν ψωμιά για τον στρατό. Όλη τη μέρα συνέχιζαν να έρχονται κι άλλα τμήματα του ελληνικού στρατού, ενώ ο Μαυρογένης το βράδυ έμεινε στο άδειο κονάκι του μπέη.

Φέτος, η προαναφερθείσα ομάδα κατοίκων της Αλεξάνδρειας γλέντησε την επέτειο στην ίδια πλατεία με ζουρνάδες και νταούλια, ενώ ο πατέρας-Ιερόθεος μοίρασε ένα ψωμί στους παρευρισκόμενους, σε ανάμνηση των ψωμιών που ζύμωσαν και μοίρασαν τότε οι Γιδιώτισσες στους στρατιώτες. Οι εκδηλώσεις συνεχίζονται στις εγκαταστάσεις του Λ.Ο.Ν.Α.Π. ο οποίος συνεχίζει αμείωτα τις προσπάθειές του να εορτάζεται η επέτειος ανήμερα της ημερομηνίας απελευθέρωσης. Γιαυτό χαιρόμαστε που ακούσαμε τον Δήμαρχο Αλεξάνδρειας να ανακοινώνει ότι ενεργεί ώστε να αναγνωρισθεί η επέτειος του εορτασμού της απελευθέρωσης της πόλης μας και να εορτάζεται ανήμερα.

Στη συνέχεια, ο στρατός στις 20-12-1912 πέρασε νικηφόρα από τη μάχη στο Καρά-Ασμάκ (Λουδία), και συνέχισε την πορεία του για την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης.

Έτσι η επόμενη ημέρα της απελευθέρωσης βρήκε τον Γιδά ως ένα χωριό του Ν. Θεσσαλονίκης.

Η Θάλεια Φλωρά-Καραβία γράφοντας τις εντυπώσεις της λέει για τον κάμπο στις 30-11-1912: «...βλέπω την εκτεταμένη πεδιάδα ... αρκετά καλλιεργημένη, μακριά τα γαλάζια βουνά και, χαμηλά ... απέραντες λιμνώδεις εκτάσεις. Ο ήλιος, γέρνοντας στη δύση, τα θωπεύει με το χρυσό του φώς, και παντού είναι

χυμένη γλυκειά γαλήνη, που τη νανουρίζουν ... τα ήμερα κουδούνια των ζώων των χωρικών, που ξανάρχισαν τα ειρηνικά έργα. Κάτω στον κάμπο τα βουβάλια σέρνουν το αλέτρι στην πολύπαθη γή, σπαρμένη ακόμα με λόγχες και σφαίρες τούρκικες και το αίμα του πολέμου χωνεύεται με το χώμα κι ανακατώνεται βαθειά στα σπλάχνα της ελεύθερης χώρας. ...».

Το 1913 έλαβε χώρα ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος στον οποίο έλαβε μέρος ο οπλαρχηγός του Γιδά Θεοχάρης Κούγκας.

Στις 28 Ιουλίου 1913 έγινε η επίσημη προσάρτηση του Γιδά στο Ελληνικό κράτος.

Στην 1^η απογραφή το χωριό αριθμούσε 715 κατοίκους.

Το 1914 από την προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης (Τριανδρία) έγινε επιστράτευση Γιδιωτών από Κρητικούς χωροφύλακες για συμμετοχή στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στο Μακεδονικό Μέτωπο. Αυτό δεν άρεσε στους Γιδιώτες, οι οποίοι κρύβονταν για να μην επιστρατευθούν. Τότε οι κάτοικοι τάχθηκαν στο κόμμα των Βασιλικών, οπότε ο Γιδάς αποκαλούνταν «Ακρόπολις του Αντιβενιζελισμού», ενώ έβριζαν τον Βενιζέλο «Σατανά».

Το 1915 έγιναν εκλογές. Πρόεδρος εκλέχτηκε ο Γκουντάντσης επί 3 τετραετίες.

Περί το 1917 στρατοπέδευσαν στρατεύματα της Αρμέ ντ' Οριάν, δηλαδή Γάλλοι, Άγγλοι και στρατιώτες από αποικίες τους. Από τότε έχουμε υπέροχες φωτογραφίες των κατοίκων του Γιδά.

Το Μάιο του 1917 πέρασε από δώ και ο Στρατής Μυριβήλης, ο οποίος σε ημερολόγιό του έγραψε: «...Ο Γιδάς, το χωριό με τους γνήσιους Ρωμιούς, τον άφθονον ίσκιο, τα νόστιμα κορίτσια, τα πλούσια νερά, το άσπρο τυρί και τα δροσερώτατα σαλατικά. Όλος σχεδόν ο ανδρικός πληθυσμός του λείπει στο στρατό και στα έργα των συμμάχων. Το κομψότερο γυναικείο κοστούμι που συνήντησα στη Μακεδονία και οι ευγενικότερες φυσιογνωμίες. Ξεχωρίζεις αμέσως τις παντρεμένες από τις λεύτερες. Οι πρώτες φοράνε στο κεφάλι το «σαμούδι» τους, όπως το λένε, δεμένο σαν αψηλή μαύρη πανένια περικεφαλαία

με αργυρή αλυσίδα στολισμένο. Στο πίσω μέρος έχει έναν λοφίσκο άσπρο, κι αυτός είναι το σημείον της παντριάς. Είναι όλες μελαχροινές, με θαυμάσια μάτια, άσπρα δόντια, λυγρότατο σώμα, πολύ συμμετρικό, κινήσεις και πόζες που προξενούν κατάπληξιν για την κομψότητά των. Είναι όλες θαραλλές μαζί μας, με πνεύμα εύστροφον και όχι σπανίως ειρωνικό, και πολύ χαρούμενες που βλέπουν ελληνικό στρατό. ...»

Μια πρώτη προσπάθεια για την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών επιχειρήθηκε από την προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης τον Μάιο του 1917, πριν δηλαδή ανακύψει το πρόβλημα των προσφύγων.

Τον επόμενο χρόνο, το 1918, η κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου ψήφισε τον πρώτο νόμο για τις απαλλοτριώσεις των τσιφλικιών. Από το νομό Θεσσαλονίκης πρώτα τα αγροκτήματα Γιουντσήδας και Γιδά ορίσθηκαν απαλλοτριωτέα «προς σχηματισμόν μικρών ιδιοκτησιών» στις 20 Φεβρουαρίου 1918

Το 1919 αναχώρησαν για το μέτωπο της Μικράς Ασίας πολλοί νέοι του Γιδά.

Κατά την απογραφή του 1920 το χωριό αριθμούσε 844 κατοίκους.

Η Κυβέρνηση του Δημητρίου Γούναρη (16 Μαρτίου 1921 – 3 Μαΐου 1922) απαλλοτρίωσε τα τρία πρώτα τσιφλίκια στην Ελλάδα μεταξύ αυτών και του Γιδά έκτασης 19.328 στρεμμάτων, το οποίο εκτιμήθηκε στο ποσό των 400.000 δρχ.

Τον Οκτώβριο του 1921 ιδρύθηκε ο συνεταιρισμός αποκατάστασης ακτημόνων καλλιεργητών Γιδά (Σ.Α.Α.Κ.) ο οποίος αποτελέσθηκε από 113 γεωργούς συν τριάντα επίστρατους που υπηρετούσαν στο μέτωπο της Μικράς Ασίας.

Ο Σ.Α.Α.Κ. εξέλεξε μια προσωρινή τριμελή επιτροπή, που αποτελούνταν από τον ιερέα π. Αντώνιο Μοσχόπουλο, το Γεώργιο Οικονομόπουλο και το Νικόλαο Μέκκα με την εντολή να συγκεντρώσει το 1/3 της αξίας του αγροκτήματος, που θα καταβάλλονταν ως προκαταβολή και το υπόλοιπο ποσό των

270.000 δρχ. θα καταβάλλονταν σε είκοσι χρόνια. Η ανωτέρω επιτροπή κατόρθωσε να συγκεντρώσει μόνο τις εκατό χιλιάδες δραχμές, ενώ για τις υπόλοιπες τριάντα χιλιάδες, σύναψε δάνειο από το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας Θεσσαλονίκης και αυτό για λογαριασμό των τριάντα επιστράτων.

Το 1922 μετά κατάρρευση του μετώπου στη Μ. Ασία επέστρεψαν στρατιώτες στο Γιδά. Εκλέχθηκε η πρώτη διοίκηση του Σ.Α.Α.Κ. Γιδά που αποτελούνταν από τους Αθανάσιο Οικονομόπουλο πρόεδρο και μέλη τους Γρηγόριο Σάτη, Θωμά Ρεσινιώτη, Γρηγόριο Παπαμανώλη και Κωνσταντίνο Τρέβλια.

Ο Σ.Α.Α.Κ. Γιδά μη έχοντας δικό του χώρο για γραφείο χρησιμοποιούσε το νάρθηκα της εκκλησίας. Δίπλα στο σιδηροδρομικό σταθμό του Γιδά υπήρχε όμως ένα τουρκικό οίκημα που το χρησιμοποιούσε σαν αποθήκη δημητριακών, ο εβραίος Γιακό Σαρφατή από τη Βέροια. Μπροστά στον κίνδυνο να διεκδικήσει δικαίωμα κυριότητας, ο πρόεδρος του Σ.Α.Α.Κ. Γιδά Αθανάσιος Οικονομόπουλος έσπασε την πόρτα της αποθήκης και τον κατέλαβε προς χρήση.

Από το 1922 εμφανίστηκαν τα θέματα της αποκατάστασης των προσφύγων στο βορειοελλαδικό χώρο. Μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών ήρθαν πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη στην τοποθεσία Καταφύγι Νησίου. Δεν τους άρεσε όμως εκεί και μεταφέρθηκαν στο Γιδά, όπου εγκαταστάθηκαν στη δυτική πλευρά του οικισμού σαράντα οικογένειες προσφύγων από την περιοχή της Βιζύης.

Αυτό δεν άρεσε στους Γιδιώτες, επειδή συνεπαγόταν μείωση της καλλιεργήσιμης γης του αγροκτήματος.

Παράλληλα έφθαναν στο Γιδά με τη συγκοινωνία πολλά ορφανά προσφυγόπουλα, που προωθούνταν στη Μονή Σφήνιστας, όπου λειτουργούσε ορφανοτροφείο.

Τα πρώτα έτη μετά την απελευθέρωση (μέχρι το 1925) έδρευε στην Κουλακιά η Υπομοιραρχία Χωροφυλακής, στην οποία υπάγονταν και οι σταθμοί χωροφυλακής Γιδά, Πλατέος.

Το 1925 ανατέθηκε η αποξήρανση της λίμνης των Γιαννιτσών στην αμερικανική εταιρεία Foundation.

Περί το 1926 πέρασε από εδώ ο περιηγητής Σούλτσε Γιένα, ο οποίος έγραψε: «... *Εισερχόμαστε σ' ένα αγροτικό χωριό στο Γιδά, ένα χωριό με 850 κατοίκους. Οι αυλές είναι εκτεταμένες και ασύμετρα μοιρασμένες. Προσπερνάμε τα χαμηλό γήινο πρόχωμα, που κλείνει μόνο για τα μάτια το χωριό από το βορρά και την ανατολή...* (Κάνει λεπτομερή περιγραφή του τυπικού Γιδιώτικου σπιτότοπου.) *Μία πρόοδος του πληθυσμού είναι τώρα προφανής, ανεξάρτητη από τις ευεργετικές μεταβολές που έφερε μαζί της η έλευση των προσφύγων. Οι υψηλές τιμές των ειδών διατροφής κατά τη διάρκεια του παγκοσμίου πολέμου έδωσαν ώθηση για δουλειά...*»

Στα επόμενα χρόνια (1927, 1928 κλπ) ο πληθυσμός ανέρχονταν σε 1.151 κάτοικους, ενώ το χωριό απέκτησε κτηνιατρείο, τηλεφωνείο, ταχυδρομείο.

Το 1928 υπήχθη στη Μητρόπολη Βεροίας, αφού διαλύθηκε η Επισκοπή Καμπανίας.

Εκείνα τα χρόνια έλαβε χώρα και η επίσκεψη της Αγγελικής Χατζημιχάλη, η οποία κατέγραψε έθιμα, έβγαλε φωτογραφίες κι από εκείνη την εργασία της, όλη η Ελλάδα έμαθε την παραδοσιακή φορεσιά των γυναικών του Γιδά.

Το 1929 για να αποφευχθεί η ενδεχόμενη συμμετοχή των σαράντα προσφυγικών οικογενειών στη διανομή του αγροκτήματος, τη στιγμή που το αγρόκτημα κηρύχθηκε «απαλλοτριωτέον» και τα μέλη του Σ.Α.Α.Κ. Γιδά είχαν προκαταβάλει για την εξαγορά του 130.000 δραχμές, η διοίκηση του Σ.Α.Α.Κ. με πρόεδρο τον Γρηγόριο Παπαμανώλη σύναψε το 1929 δάνειο 300.000 δραχμών από τον Εβραίο τοκιστή και έμπορο Γιακό Σαρφατή. Με το δάνειο εκείνο, «εξόφλησαν ολίγοι δυνάμενοι με δημητριακά προϊόντα», εξοφλήθη έστω και δύσκολα η αξία του αγροκτήματος, χωρίς τη συμμετοχή των προσφυγικών οικογενειών και των Ηπειρωτών από το

Βρυσοχώρι Ιωαννίνων (κυρίως επαγγελματίες) που από τις αρχές του 20ου αιώνα είχαν εγκατασταθεί στο Γιδά.

Όμως το 1930 η κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου, επανεκδίκασε την περίπτωση του αγροκτήματος Γιδά με σκοπό την αποκατάσταση όλων των κατοίκων γεωργών και επαγγελματιών.

Στην οριστική διανομή που έγινε το 1931 προστέθηκαν και άλλα εξακόσια στρέμματα από το γειτονικό αγρόκτημα Καταφυγίου και τα δύο αγροκτήματα συνολικής έκτασης 19.928 στρεμμάτων διανεμήθηκαν ως εξής: Οι γεωργοί πήραν από πενήντα στέμματα σε τέσσερα τεμάχια, οι επαγγελματίες από πέντε στρέμματα και όσοι χαρακτηρίστηκαν γεωργοεργάτες (δεν είχαν ζώα και γεωργικά εργαλεία) πήραν από είκοσι πέντε στρέμματα.

Το 1932 εντατικοποιήθηκαν οι εργασίες για την αποξήρανση της λίμνης.

Το 1934 λειτούργησε το Σφαγείο.

Τότε για πρώτη φορά η Κοινότητα Γιδά περιήλθε σε κοινοτάρχη μη Λαϊκό, επειδή ψήφισαν και οι κάτοικοι του Πλατέος.

Το 1935 με το κίνημα του στόλου συνελήφθησαν αρκετοί δημοκρατικοί κάτοικοι του Γιδά, με την κατηγορία της συμμετοχής στο κίνημα και δικάσθηκαν στο Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης.

Περίπου τότε έγινε και η μεγάλη πλημμύρα του Αλιάκμονα

Το 1936 άρχισε η άτυπη καλλιέργεια του Βάλτου.

Μετά την αποξήρανση της λίμνης των Γιαννιτών, έγινε το 1936 η διανομή των εκτάσεων της. Την ίδια χρονιά προσαρτήθηκαν στο αγρόκτημα Γιδά άλλα δύο χιλιάδες στέμματα για τη συμπλήρωση ολόκληρου του κλήρου σε όσους το 1931 χαρακτηρίστηκαν γεωργοεργάτες (και είχαν πάρει σε εκείνη τη διανομή είκοσι πέντε στρέμματα), πήραν το 1936 άλλα 12,5 στρέμματα από την περιοχή της λίμνης, ώστε να εξισωθεί η διαφορά από τον κλήρο των γεωργών, διότι θεωρούσαν πως τα

12,5 στρέμματα της λίμνης ήταν το ίδιο γόνιμα όσο τα είκοσι πέντε του αγροκτήματος.

Το 1937 με τη ρυμοτομία της κωμόπολης του Γιδά δικαιώθηκαν όλοι οι κάτοικοι (γεωργοί και επαγγελματίες) από τρία στρέμματα οικόπεδο.

Τότε πρέπει να έγινε το μικρό αεροδρόμιο στο Παλιοχώρι.

Το Ιούλιο του 1937 ολοκληρώθηκαν τα έργα αποξήρανσης της λίμνης.

Το 1938 οριστικοποιήθηκε η ρυμοτόμηση οικισμού Γιδά.

Το 1939 λειτούργησε και στο Γιδά η μεταξική νεολαία ΕΟΝ.

Το 1940 πολλοί νέοι του Γιδά αναχώρησαν για το Αλβανικό μέτωπο και τα Οχυρά Μεταξά. Τότε για πρώτη φορά βρέθηκαν στο ίδιο χαράκωμα όλες οι ελληνικές ράτσες και απέναντι στην κοινό εχθρό σφυρηλατήθηκε η εθνική ενότητα των νεοελλήνων.

Τον Απρίλιο του 1941 το τόπος γνώρισε την Γερμανική κατοχή, στις πρώτες ώρες της οποίας έγινε το θλιβερό «γιάγμα» των εμπορικών καταστημάτων.

Επέστρεψαν οι στρατιώτες. Ευτυχώς το 1941 οι κάτοικοι δεν πείνασαν, επειδή είχαν οικιακή οικονομία και κτηνοτροφία, αλλά υποδέχονταν πεινασμένους κατοίκους πόλεων.

Ο Γιδάς υπήχθη στην Επαρχία Ημαθίας.

Το 1942 ιδρύθηκε το ΕΑΜ, που έστησε οργανώσεις και εδώ.

Το 1943 τμήμα του εφεδρικού ΕΛΑΣ στις 30/31-10-1943 πραγματοποίησε επίθεση κατά της ομάδας του Αριστείδη Παπαδόπουλου, συνεργάτη των Γερμανών στο Νησέλι, στην οποία επίθεση έλαβαν μέρος και Γιδιώτες Ελασίτες.

Επίσης έλαβαν μέρος και στην επίθεση κατά γερμανικής φάλαγγας αυτοκινήτων στο Σταυρό, κατά την οποία ένας Γιδιώτης οπλίτης σκοτώθηκε.

Τότε εξαφανίσθηκαν και οι λιγοστοί Εβραίοι έμποροι από το Γιδά, διότι προφανώς υποχρεώθηκαν από τους Ναζί, να πάνε στα κρεματόρια του Βορρά.

Στις 4-3-1944 διοργανώθηκε το Πανρουμλουκιώτικο Συλλαλητήριο στο Γιδά, κατά το οποίο σκοτώθηκε ένας αντάρτης καπετάνιος.

Επίσης έλαβε χώρα και βομβιστική επίθεση στο καφενείο «Μπουφές» στο σιδηροδρομικό σταθμό.

Το Σεπτέμβριο του 1944 έγινε είσοδος γερμανόφιλων Πουλικών στο Γιδά.

Στα τέλη Οκτωβρίου 1944 έφυγαν οι Γερμανοί. Λίγες ώρες μετά πραγματοποιήθηκε η είσοδος του 16^{ου} συντάγματος του ΕΛΑΣ με τον συνταγματάρχη Παπαζήση. Έγινε συγκέντρωση στο προαύλιο της εκκλησίας της Παναγίας.

Οι Γερμανοί άφησαν στο χωριό μία πετρελαιοκίνητη ηλεκτρογεννήτρια, που μετά βίας φώτιζε λίγα κτίρια.

Από το 1945 άρχισαν οι πολιτικές διώξεις εναντίον όσων είχαν ανάμιξη στην Εθνική Αντίσταση.

Ιδρύθηκε Δημόσιο Ταμείο.

Το 1946 στο Γιδά φιλοξενήθηκαν ανταρτόπληκτες οικογένειες του Νεοκάστρου, Βούλτιστας, Προδρόμου και Καστανιάς Βεροίας.

Ιδρύθηκε ο Νομός Ημαθίας και ο Γιδάς εντάχθηκε σ' αυτόν.

Παράλληλα σημειώθηκαν πολιτικές δολοφονίες αριστερών κατοίκων του Γιδά από παρακρατικούς.

Στις 17-7-1947 η Κοινότητα Γιδά προήχθη σε Δήμο Γιδά.

Περί το 1949 εγκαταστάθηκε και λειτούργησε η Υπηρεσία Μηχανικής Καλλιέργειας (ΥΕΒ) ;

Το 1950 έγινε δεύτερη απαλλοτρίωση 1.400 στρεμμάτων βοσκότοπων και αποκαταστάθηκαν οι νέοι ακτήμονες, ντόπιοι και ετεροδημότες με 14 στρέμματα.

Από τότε εμφανίσθηκε το πρώτο κύμα εσωτερικής μετανάστευσης από χωριά της Δυτικής Μακεδονίας προς τον Γιδά.

Το 1951 το χωριό απογράφηκε με 3.083 κατοίκους.

Θεμελιώθηκε το Πρώτο Δημοτικό Σχολείο.

Έγιναν οι πρώτες εκλογές για το Δήμο Γιδά στις οποίες εκλέχτηκε ο Ι. Πετρίδης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ποτέ δεν εκλέχτηκε ντόπιος Γιδιώτης ως Δήμαρχος.

Τον Σεπτέμβριο λειτούργησε το Ιδιωτικό Γυμνάσιο του Ψυχούλα, που στεγάσθηκε αρχικά σε οίκημα του Αντώνιου Οικονομόπουλου και μετά σε ιδιόκτητα κτίρια. Εκεί δίδαξε ως καθηγητής και ο μετέπειτα πεζογράφος Γ. Ιωάννου.

Στις 2-4-1952 λήφθηκε η απόφαση Δ.Σ. για μετονομασία του Γιδά σε Αλεξάνδρεια. Στις 6 Ιαν. 1953 δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ κι από τότε το χωριό ονομάζεται Αλεξάνδρεια.

Το 1954 ιδρύθηκε υποκατάστημα της ΑΤΕ και το 1956 το Ειρηνοδικείο Αλεξάνδρειας.

Το 1957 ιδρύθηκε η Ε.Α.Σ. Αλεξάνδρειας, ενώ στις 17-05-1957 θεμελιώθηκε το Α΄ Γυμνάσιο Αλεξάνδρειας.

Περί το 1961 άρχισε η ανακαίνιση Εκκλησίας Παναγίας - 1972.

Το 1962 έγινε αναδασμός του αγροκτήματος, με τον οποίο τα τέσσερα τεμάχια κάθε γεωργικού κλήρου συγκεντρώθηκαν σε ένα κλήρο.

Στο κύμα μετανάστευσης προς τη Δυτική Γερμανία και Ευρώπη έλαβαν μέρος και αρκετοί κάτοικοι της Αλεξάνδρειας.

Το 1963 έγιναν τα εκτεταμένα αρδευτικά έργα, μετά τα οποία άρχισαν να εμφανίζονται οι πρώτες δενδροκαλλιέργειες και η ραγδαία ανάπτυξη πληθώρας καλλιεργειών.

Τότε άρχισε να σημειώνεται σημαντική έλευση εποχιακών γεωργοεργατών από την Δυτική Μακεδονία. Μεγάλος αριθμός αυτών με την πρώτη ευκαιρία εγκαθίσταντο στην κωμόπολη,

επειδή έδινε τη δυνατότητα επιβίωσης λόγω της προσφερόμενης απασχόλησης στις αγροτικές εργασίες.

Παράλληλα πολλοί μετανάστες από τη Δυτική Γερμανία τοποθετούσαν τις αποταμιεύσεις τους σε αγορά οικοπέδων, αγρών, οικοπέδων στην Αλεξάνδρεια και τη γύρω περιοχή της, οπότε ένα μεγάλο κύμα εσωτερικής μετανάστευσης έδωσε τεράστια δυναμική ανάπτυξης στον τόπο.

Το Οδικό Τρίγωνο στο «Μπαλτζή» των δρόμων για Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Βέροια - Κοζάνη ήταν στις δόξες του από κίνηση και κυκλοφορία οχημάτων.

Το 1967 μετά την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών σημειώθηκε κι εδώ εκτοπισμός κατοίκων αριστερών πεποιθήσεων.

Το 1973 αρκετοί καταγόμενοι από την Αλεξάνδρεια φοιτητές έλαβαν μέρος σε αντιστασιακές κινητοποιήσεις στο Α.Π.Θ. Αυτή η δράση τους δεν έχει καταγραφεί ακόμη.

Μετά τη Μεταπολίτευση (1974) ο τόπος γνώρισε τη ραγδαία, άναρχη δόμηση. Το μπετόν και οι πολυκατοικίες δέσποζαν παντού. Η απότομη αύξηση του πληθυσμού επέβαλε ταχεία ανοικοδόμηση για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των ολοένα και νεοεισερχόμενων κατοίκων. Αυτό είχε σαν συνέπεια η πόλη να αντιμετωπίσει αμέσως πρόβλημα από την έλλειψη σχετικών υποδομών με κορυφαία την ανάγκη για την λειτουργία αποχετευτικού συστήματος.

Ήταν η εποχή που κυριαρχούσε ο άκρατος κομματισμός, ενώ οι κάτοικοι αντιμάχονταν ακόμη και για τους ... συλλόγους γονέων και κηδεμόνων των σχολείων.

Η περιβόητη ελληνική επιχειρηματικότητα υποβαθμίσθηκε στον στόχο της κάθε ελληνικής οικογένειας να διορίσει ένα δικό της παιδί στο δημόσιο ή σε κρατικοδίαιτη θέση.

Παράλληλα από τότε ιδρύθηκαν πολλοί Πολιτιστικοί Σύλλογοι.

Το 1983 ξεκίνησε ο Αγώνας για την επίλυση του Αποχετευτικού, ενώ ιδρύθηκε το Κ. Υγείας Αλεξάνδρειας.

Στην απογραφή του 1991 η πόλη αριθμούσε 13.000 κατοίκους.

Το 1993 λειτούργησε η ύδρευση της πόλης, ενώ αρκετά χρόνια αργότερα το ολοκληρώθηκε και λειτούργησε και το αποχετευτικό δίκτυο της.

Τα επόμενα χρόνια οι κάτοικοι έβλεπαν με δέος την αποβιομηχάνιση της περιοχής.

Η Αλεξάνδρεια το 2004 ως Καποδιστριακός Δήμος απέκτησε μέγεθος πόλης, ενώ το 2009 ως Καλλικρατικός Δήμος εκτινάχθηκε σε δεύτερο Δήμο του Νομού Ημαθίας.

Όμως δυστυχώς το 2010 διαπιστώσαμε ότι ζούσαμε με δανεικά και ότι δυστυχώς πτωχεύσαμε.

Εκ του αποτελέσματος ίσως θα 'πρεπε να παραδεχθούμε ότι αυτά τα 100 χρόνια της ελευθερίας μας αποτύχαμε να κάνουμε τον τόπο μας καλύτερο.

Όμως έχοντας μελετήσει τα 400 χρόνια της Οθωμανοκρατίας και τις δυσκολίες που ξεπέρασαν οι ραγιάδες μέχρι να αποκτήσουν την πολυπόθητη ελευθερία τους,

μπορώ να βλέπω ακόμη τα πράγματα με αισιοδοξία,

ότι μπορούμε να κάνουμε την αναγκαία ΔΙΟΡΘΩΣΗ για τα μέχρι τώρα λάθη και τις παραλείψεις μας. Μπορούμε να ζήσουμε με λιγότερα, να ζήσουμε με ό,τι έχουμε, αλλά να τα μοιραστούμε δίκαια με όσους δεν έχουν, ώστε να διατηρήσουμε την κοινωνική συνοχή, μέχρι να πετύχουμε την πολυπόθητη ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Σήμερα λοιπόν έχουμε το ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΝΑ ΞΕΠΕΡΑΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ. Πέρα από το εγώ και την οικογένειά μας, υπάρχει και το κοινό καλό, υπάρχει το συμφέρον του τόπου, της Ελλάδας, το οποίο πρέπει να το υπηρετήσουμε σωστά, για να πάμε μπροστά χωρίς μικρονοϊκές εγωπάθειες.-

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

Αλεξάνδρεια, 18 Οκτωβρίου 2012

ΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ – ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ / 6977336818 mosio@otenet.gr